
STUDIEPLAN FOR SEMESTEREMNE I LIVSSYN OG RELIGION

Mål og innhold

Semesteremnet i livssyn og religion ved Menighetsfakultetets Avdeling for kristendomskunnskap har som formål å kvalifisere for undervisning i livssynskunnskap i skolen. Med "livssynskunnskap i skolen" menes her både faget livssynskunnskap og temaområder innen flere fag i grunnskolen, religion i den videregående skole og kristendomskunnskap med livssynsorientering i lærerhøyskolen.

Dette formålet vil en søke oppnådd ved:

1. Å gi en innføring i de aktuelle forutsetningene for religions- og livssynsdebatten i Norge i dag. Her vil en bl.a. ta opp pluralismeproblematikken, nyere trekk i kultur- og livssynsdebatt, og de aktuelle holdninger til religion og etikk.

2. Å gi kjennskap til aktuelle livssynsretninger og deres historiske bakgrunn. Studiet omfatter en innføring i tradisjonelle retninger som humanisme og marxisme (kommunisme), ikke-tradisjonelle livssyn (human-etikk), livssyn i kunsten, og mer ureflekterte folkelige livssyn. Det skal også gi forståelse av sammenhengen mellom livssyn og etikk og hjelpe studenten å tilegne seg analytiske og kritiske metoder for vurdering av livssyn.

3. Å gi hjelp til å forstå begrepet "religion", samt gi en innføring i de ikke-kristne religioner som er representert i det norske samfunn, med særlig vekt på islam og nyreligiøsitet. I studiet legges det vekt på religionene i deres norske kontekst, samt på kristendommens selvforståelse i møtet med andre religioner.

4. Å gi innføring i pedagogiske og didaktiske spørsmål ved religions- og livssynsundervisning, med vekt på sosiokulturelle og utviklingspsykologiske elementer.

Krav om forkunnskaper

For å få avlegge eksamen i semesteremne i livssyn og religion, må man være immatrikulert og ha avlagt eksamen i kristendomskunnskap grunnfag, eller årshet godkjent som likeverdig med kristendomskunnskap grunnfag.

Søknad, opptak og innskrivning

Studenter som har grunnfagseksamen i kristendomskunnskap fra Menighetsfakultetet eller andre læresteder, sender søknad om opptak på eget skjema, som fås ved henvendelse til fakultetet. Søknadsfristen er 15. april.

Fakultetet sender svar på søknadene umiddelbart etter søknadsfristens utløp. For studenter som ikke tidligere er innskrevet ved Menighetsfakultetet, skjer selve opptaket ved semesterets begynnelse i forbindelse med en personlig innskrivningssamtale med avdelingslederen.

Studentenes plikter og rettigheter

Den som blir innskrevet som student ved Menighetsfakultetet, er automatisk også medlem av Studentsamskipnaden i Oslo, med de plikter og rettigheter dette innebærer.

Frister for oppmelding til eksamen o.l. blir kunngjort i forelesningskatalogen.

Studenter som avbryter sitt studium for mer enn ett semester eller for godt, skal sende skriftlig melding om dette til fakultetet.

En student som har gjort seg skyldig i grovt brudd mot de bestemmelser som gjelder på fakultetet eller i uverdigg adferd som i betydelig grad kan skade fakultetet i det allmenne omdømme, kan utvises for en tid eller for alltid.

Studietid

Studietid for semesteremne i livssyn og religion er ett semester.

Undervisning

Undervisningen i semesteremnet gis i høstsemestrene, til vanlig med ca. 8 undervisningstimer pr. uke i 12 uker. Det forutsettes at en i tillegg til å følge undervisningen, også arbeider aktivt med selvstudium gjennom hele perioden.

EKSAMEN

Prøven

Eksamen i Semesteremne i livssyn og religion består av en 8-timers skriftlig prøve. Oppgaven kan være todelt. Den ene oppgavedelen kan inneholde flere spørsmål. Det avgjøres for hver eksamen hvor mye de to oppgavedelene teller i forhold til hverandre. Begge oppgavedelene må være bestått for at eksamen skal være bestått. Eksamen avholdes i månedsskiftet november/desember. Sensur faller ved semesterslutt.

Karakterberegning

Det benyttes tall-karakterer fra 1.0 (best) til 4.0 (dårligst).

PENSUMLITTERATUR:

Den følgende litteraturlisten tolker pensumomfang og fordypningsgrad, men er i prinsippet åpen i den forstand at en student kan søke om å få legge opp annen, tilsvarende litteratur. De fire punktene som listen er ordnet i, svarer til de fire punktene som presiserer formålet med studiet.

1. De aktuelle forutsetningene for livssynsdebatt

- APEL, K.O.: "Vår tids konflikter og muligheten for en etisk-politisk grunnorientering" i: Refleksjon og handling (FS H. Skjervheim) / Haga, Høibraaten & Måseide (utg.) Oslo 1976, s. 33-56.
- BERG-ERIKSEN, T.: "Etter postmodernismen", i: Briste eller bære. Posthistoriske anfektelser, s. 37-52.
- BERG-ERIKSEN, T.: "Farvel til fornuften", *ibid*, s. 190-200.
- GRØTVEDT, P.: Moderniteten og post-modernismen, Et essay om kunst og tenkning, Oslo 1987, s. 91-146.
- KVANVIG; H.: By søker sjel. Byliv og kristen tro. Oslo 1992.
- STIGEN, A./LØNNING, I.: "Ett felles livssynsfag i grunnskolen. Er det ønskelig - er det mulig?" Human-Etikk 1/1986: s. 5-10; 40-48.
- HATLEHOL, O./OPSAL, J.: "Ikke-kristne religioner i Norge" i: Tro møter tro / Nordhaug H. (red.), Verbum, Oslo 1990, s. 114-119.

2. Livssynstradisjoner

- WETLESEN, J.: Forelesninger over etikken historie, Institutt for Filosofi, Oslo 1987.
- FORBRUKERSAMFUNNET som etisk utfordring. Kirkens informasjonstjeneste 1992, s. 8-40; 91-124.
- AADNANES, P.: Livssyn , Oslo 1982, s. 7-35; 57-139.
- SMITH, A.: "Hva er et livssyn" i: Kirke og kultur 1985 s. 412-421.
- SMITH, A.: "Teologisk livssynskritikk" i: Tidsskrift for Teologi og Kirke 1/1985, s. 35-49.
- NOME, J.: "Tro og fornuft i livssynet" i: Kunst og etikk, Oslo 1970, s. 88-107.
- KROGSETH, O.: "Humanismen som livssyn" i: For kirke og skole. FS O. Modalsli / Asheim, I.; Holter, Å.; Kvalbein, H.; Sæbø, M. (red.) Oslo 1983, s. 65-73.
- LAMONT, C.: Det humanistiske livssyn, Oslo 1988, s. 1-96; 158-235.
- MONSEN, N.K.: Det kvinnelige Menneske. Feministisk filosofi, Oslo 1975, s. 18-35 og 100-124.

NÆSS, A.: "Økosofi T" i: Økologi, økosofi / Hofseth & Vinje (red.), Oslo 1975, s. 150-163.

3. RELIGION

Religion og etikk.

KÜNG, H.: Etikk for verdens fremtid. Oslo 1990, s. 68-97.

Islams ideologi og kultur

HJÄRPE, J.: Politisk islam. Sth. 1983, kap. 2, 5, 6 og 9.

HOLTER, Å.: "Religion og politikk i islam" i Prismet 6/1989 s. 209-213.

VOGT, K.: "Islam i Vest Europa - en ny utfordring." i: Samtiden 1984, s. 70-76.

Innvandrerreligioner i Norge

AHLBERG, N.: "Tenkemåte og adferd blant norske muslinere" i: Prismet 6/1989, s. 204-208.

THELLE, N.R.: Buddhismen, Hinduismen, Sikhismen i: Tro møter tro, / Nordhaug, H. (Red.), Oslo 1990, s. 37-65.

NICOLAISEN, T.: "Mye er bra, men alkohol og samboerforhold liker vi ikke" i: Prismet 6/1989, s. 226-229.

Moderne folkereligiøsitet og Nyreligiøsitet

ARLEBRAND, H.: Det ukjente. Om okkultisme og åndelighet i en ny tidsalder, Oslo 1993, kap. 5, 6, 7, 8 og 9.

ROMARHEIM, A.: Kristus i Vannmannens tegn, Credo, Oslo 1988, s. 87-112; 132-156.

AARFLOT, H.: "Utfordringen fra folkereligiøsiteten." i: Tidsskrift for Teologi og Kirke 3/1985, s. 161-173.

Kristendommen og religionene

HENRIKSEN, J.O.: "Mennesket - av naturen religiøst. Noen religionsfilosofiske betraktninger over religion som et antropologisk fenomen." i: Ung teologi 1/1991, s. 1-11.

NORDHAUG, H.: "Kristendommen og religionene". i: Tro møter tro / Nordhaug, H. (red.), Oslo 1990, s. 66-101.

Har kristne og muslimer samme Gud? i: ds.

Kirkens møte med andre religioner i Norge, i: ds.

4. PEDAGOGIKK OG DIDAKTIKK

- ENGEN, T.O.: Dobbeltkvalifisering og kultursammenlikning, Vallset 1989, kp. 1, 3, 4, 5, 6.1-4, 7, 9.
- EVENSHAUG, O. og HALLEN, D.: Barne- og ungdomspsykologi, Oslo 1991, kp. 19-20.
- RIAN, D.: "Religionenes rolle i det 20. århundre." i: Religionskunnskap og allmenndannelse / Winsnes, O.G. (red.), Trondheim 1985, s. 13-23.
- RIAN, D.: "Skolen, pluralismen og religionene. Noen fagdidaktiske synspunkter, i: Religionsfrihet og toleranse i norsk samfunn og skole / D. Rian (red.) Relieff nr. 6, Trondheim 1982, s. 115-142.
- WINSNES, O.G.: "Hva forstår vi med 'Religion'?" i: Religionskunnskap og allmenndannelse / Winsnes, O.G. (red.) (Relieff no. 14, Trondheim 1985, s. 162-198.
- AADNANES, P.M.: "Søkelys på behovet for alternativ religions- og livssynsundervisning i grunnskole og pedagogisk høgskole", i: Kirke og Kultur 1980, s. 398-420.

Det tas forbehold om
mindre justeringer av
litteraturlistene
i løpet av våren 1993.